

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16Co/75/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618200881
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3618200881.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu U. G., so sídlom G. XX, T.: XX XXX XXX, zastúpeného v konaní: Q. C. B.. A. Q. so sídlom E., M. R. Z. 3, proti žalovanému: E. A. C., so sídlom E., C., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske, č. k. 6C/35/2018-133 zo dňa 29. mája 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobca **m á** proti žalovanému **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom určil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností Okresného úradu O., katastrálny odbor, v liste vlastníctva č. XXX pre obec G., katastrálne územie G. ako pozemky parcely registra „C“: parc. č. XX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 5246 m², parc. č. XX/XX ostatné plochy o výmere 2 m², parc. č. XX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 11 m², parc. č. XX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 151 m², parc. č. XX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 598 m², parc. č. XX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m², parc. č. XX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 34 m², parc. č. XX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1145 m², parc. č. XX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1965 m², parc. č. XX/XX ostatné plochy o výmere 145 m², parc. č. XX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1835 m². Rozhodol, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Pri rozhodovaní vychádzal zo skutkových zistení, zo zápisu na LV č. XXX pre k. ú. G., na ktorom je ako vlastníkom predmetných pozemkov zapísaný žalovaný s tým, že ako titul nadobudnutia je uvedený Návrh na zápis vlastníckeho práva a správcu J Dodatok č. X/XXXX k delimitačnému protokolu o odovzdaní a prevzatí nehnuteľného majetku - pozemky pod cestami II. a III. triedy zapísané v KN zo dňa 20.05.2008 - J protokol o odovzdaní majetku, dohoda o prechode vlastníctva a nehnuteľnosti zo dňa 02.03.2017 a zmluva o zverení majetku do správy správcu č. XXXX/XXXX-ZXXXX/XX-XXX/XX. Podľa výpisu z pozemkovej knihy par. č. XX v k. ú. G. vo výmere 12 784 m² (náves) bola neknihovaná parcelou. Podľa výmeru Župného úradu v G. zo dňa 09.12.1942 č. XX.XXX/U/XXXX parc. č. XX (verejný priestor) patrila politickej obci G.. Zhodne aj podľa osvedčenia Okresného úradu v E. zo dňa 25.01.1943 parc. č. XX (verejný priestor) patrila politickej obci G.. Podľa osvedčenia bola par. č. XX vo výmere 12 784 m² vložená pre dovtedajšieho vlastníka. Táto skutočnosť vyplýva aj z uznesenia Okresného súdu v E. zo dňa 26.01.1943, č. d. XXX/XX. Z listu vlastníctva č. XXX pre k. ú. G. vyplynulo, že v ňom bol zápis aj ohľadne pozemku parc. č. XX/X zastavaná plocha v prospech vlastníka Okresná správa ciest a následne Slovenská republika - Slovenská správa ciest s titulom nadobudnutia „neknihované - XXX/XX“. Zo súpisu hlásení a listín pre zápis zmien v evidenciách nehnuteľností vyplynulo, že položka výkazu zmien č. XXX/XX bola

zapísaná bez uvedenia druhu dokladu, len ako „VZ II. etapa“. Na LV č. XXX pre k. ú. G. je zapísané vlastnícke právo v prospech žalovaného k sporným pozemkom dňa 20.05.2008 na základe V. č. X/XXXX k delimitačnému protokolu o odovzdaní a prevzatí nehnuteľného majetku - pozemky pod cestami II. a III. triedy. Z informácie Okresného úradu O., katastrálneho odboru, vyplynulo, že PKN parc. č. XX v k. ú. G. bola zapísaná v pozemkovej knihe ako neknihovaná. Údaje o nej sa nachádzajú v parcelnom protokole a parcelovom registri. Parcelný protokol a parcelový register v k. ú. G. boli zostavené podľa unifikačného riadenia v roku 1929. V archíve katastrálneho odboru sa nenachádza žiaden doklad, z ktorého by bolo možné určiť zmenu vlastníctva par. č. XX. Pôvodná PKN parc. č. XX-neod. plocha (náves) o výmere 12 784 m² bola vždy vedená ako verejný priestor, až do roku 1990, kedy bola pri II. etape zápisu vlastníckych práv z pozemkovej knihy do vtedajšej evidencie nehnuteľností zapísaná na list vlastníctva č. XXX v prospech vlastníka Okresná správa ciest E. bez právneho titulu.

2. Súd prvej inštancie sa zaoberal naliehavým právnym záujmom žalobcu a dospel k záveru, že v zmysle § 137 písm. c) CSP je naliehavý právny záujem na požadovanom určení daný, pretože žalobca nemá žiadny iný účinný prostriedok nápravy, ktorým by mohol dosiahnuť zápis vlastníckeho práva vo svoj prospech k sporným pozemkom do katastra nehnuteľností, podkladom pre zmenu v zápise v katastri nehnuteľností môže byť len rozsudok súdu o určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Meritórne vec posúdil podľa ust. § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1, 2, 6 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 15a ods. 1 zákona o majetku obcí v znení zákona č. 306/1992 Zb. Uviedol, že rozhodol v prospech žalobného návrhu, riadiac sa nasledujúcimi úvahami. Medzi stranami nebolo sporné, že v roku 1990 bol vlastníkom sporných nehnuteľností štát. Tieto nehnuteľnosti vznikli rozdelením pôvodnej parc. č. XX náves o výmere 12 784 m², ktorá bola pozemno-knižne neknihovaná. Ku dňu 01.01.1950 bol účinnosťou zákona č. 279/1949 Sb. o finančnom hospodárení národných výborov prevedený majetok obcí do správy národných výborov. Účinnosťou tohto zákona zaniklo dovtedajšie obecné zriadenie, pričom majetok obcí prešiel na štát a spravovali ho zriadené národné výbory. Parc. č. XX vo výmere 12 784 m², z ktorej boli odčlenené sporné pozemky, bola vo vlastníctve žalobcu v roku 1942 a v roku 1943, čo vyplynulo z archívnych listín Župného úradu v G. i Okresného súdu v E., a to bez ohľadu na to, z akého dôvodu boli uvedené listiny vydané. Ide o verejné listiny, z ktorých obsahu nepochybne vyplýva, že vlastníkom pozemku č. XX (náves) bola politická obec G.. Nakoľko podľa vyjadrenia Okresného úradu O. až do roku 1990 k žiadnym zmenám v katastri nehnuteľností vo vzťahu k tomuto pozemku nedošlo, ku dňu 31.12.1949 musel byť tento pozemok vo vlastníctve žalobcu a od 01.01.1950 v súlade so zákonom č. 279/1949 Sb. v správe národného výboru (a vo vlastníctve štátu). Vlastníctvo štátu trvalo nesporne až do roku 1990 a v prospech právneho predchodcu žalovaného bolo v roku 1990 zapísané pri II. etape zápisu vlastníckych práv z pozemkovej knihy do evidencie nehnuteľností na LV č. XXX. Z listinných dôkazov ani z tvrdení strán nevyplýva, na základe akého právneho titulu bolo vlastnícke právo k parc. č. XX na právneho predchodcu žalovaného, ktorým bola v tom čase Okresná správa ciest, zapísané. Vlastnícke právo predchodcu žalovaného bez právneho titulu v roku 1990 vzniknúť nemohlo. Keďže vo vzťahu k pozemku parc. č. XX ide o nepoľnohospodársku pôdu, ktorá bola ku dňu 31.12.1949 vo vlastníctve obce G., zároveň o pôdu, ktorá bola ku dňu 25.06.1992 vo vlastníctve štátu, ktorá bola prevedená do národného majetku a ktorá neprešla do vlastníctva obce G. s účinnosťou zákona č. 138/1991 Zb., zároveň nebolo stranami tvrdené, že by išlo o niektorý z pozemkov, ktoré v súlade s § 15c zákona č. 138/1991 Zb. na obec neprechádzajú, došlo ku dňu 25.06.1992 k prechodu vlastníckeho práva k tomuto pozemku (v súčasnosti rozčlenenému na pozemky uvedené vo výroku I. tohto rozsudku) zo štátu na žalobcu. Keďže v čase prechodu vlastníckeho práva na žalovaného nebol už vlastníkom sporného pozemku štát, nemohlo dôjsť k platnému prechodu na žalovaného. Zápis v katastri nehnuteľností je v rozpore so skutočným právnym stavom. Za nedôvodné považoval tvrdenie žalovaného, že sporné pozemky nadobudol vydržaním. Uviedol, že vydržanie je inštitút využiteľný len v občianskoprávných vzťahoch, pričom právny vzťah medzi stranami sporu je verejnoprávny. Tento inštitút v uvedenom právnom vzťahu nie je možné aplikovať. Pokiaľ by súd pripustil možnosť aplikácie vydržania v právnom vzťahu medzi stranami, v takom prípade by chýbal spôsobilý predmet vydržania, pretože sporný pozemok môže byť na základe zákona len vo vlastníctve obce alebo štátu, a oprávnená držba musí vychádzať zo skutočného domnelého právneho titulu, pričom vlastnícke právo v prospech právneho predchodcu žalovaného bolo do katastra zapísané bez právneho titulu. Nakoľko vlastníkom sporných pozemkov sa stal s účinnosťou ku dňu 25.06.1992 ex lege žalobca, žalobe v celom rozsahu vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že už v rámci procesnej obrany predpokladal, že by bolo možné uvažovať o ust. § 15a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí platného od 25.06.1992, z ktorého ustanovenia súd vyvodil aj záver o vlastníckom právom svedčiacom žalobcovi. Aplikáciu uvedeného zákonného ustanovenia spochybňoval s poukazom na otázku, či možno pozemok - zastavanú plochu, na ktorej je postavená cestná komunikácia, považovať za poľnohospodársku alebo nepoľnohospodársku pôdu. Poukázal na to, že prechod do vlastníctva obce vylúčilo ust. § 2 ods. 3 zákona č. 138/1991Zb. a právna úprava v zákone č. 135/1961Zb., ktorá stanovila, že diaľnice a cesty (okraje miestnych komunikácií) sú vo vlastníctve štátu, pričom s účinnosťou od 01.01.2004 došlo k zmene zákona tak, že cesty II. a III. triedy prešli z vlastníctva štátu do vlastníctva samosprávneho kraja. Zároveň spochybnil, či predmetný pozemok bol ku dňu 31.12.1949 vo vlastníctve obce. Zastával názor, že ak z listu Okresného úradu O., katastrálny odbor, vyplýva, že parc. č. XX bola vedená ako neknižovaná, ku ktorej nebola založená pozemno-knižná vložka alebo pri nej uvedený údaj, že sa jedná o verejný majetok, nemožno z uvedeného jednoznačne vyvodiť, že verejný majetok bol majetok obce a nie majetok štátu. Pokiaľ vlastníctvo obce Nadlice majú potvrdzovať doklady: opis osvedčenia z 12.07.1942, výmer z 09.11.1942, uznesenie Okresného súdu Topoľčany a snímok z katastrálnej mapy z konania označeného sp. zn. Čd XXX/XX a pokiaľ podľa týchto dokladov malo dôjsť k uvedeniu skutočného a zisteného stavu do súladu so stavom pozemkovej knihy, čím sa vložilo vlastnícke právo politickej obci G. (pretože dovtedy bola omylom vedená na mene Rímskokatolíckej cirkvi G.), predmetné osvedčenia vydali zástupcovia zainteresovaných vlastníkov a jediná zmena vlastníckeho práva sa týkala parc. č. XXX, u ostatných pozemkov išlo zrejme o úpravu hraníc. Z týchto dokladov nie je zrejmé, aké zmeny sa s parc. č. XX udiali a prečo vlastne parc. č. XX bola súčasťou týchto rozhodnutí, keďže v pozemno-knižných zápisoch sa nenachádza žiadna zmena od zápisu parcely v roku 1929 až do roku 1990. V predmetných dokladoch sa objavuje tvrdenie, že parc. č. XX cesta (verejný priestor) je vo vlastníctve politickej obce G., ale je otázne, či osvedčenie starostu obce a ďalších vlastníkov susedných pozemkov je postačujúce. Napokon uviedol, že ust. § 15a zákona č. 138/1991 Zb. ustanovuje ako podmienku, že pozemok bol z majetku obce prevedený do národného majetku podľa osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 279/1949 Sb. o hospodárení národných výborov, čo podľa názoru žalovaného preukázané nebolo. Zotrval na svojom názore, že zatiaľ, čo nadobudnutie vlastníckeho práva žalovaným je možné oprieť o ustanovenie zákona a podložiť listinnými dôkazmi, na základe ktorých bol vykonaný zápis do katastra nehnuteľností, právny nárok žalobcu na nadobudnutie vlastníctva zo zákona je sporný a nejednoznačný. Nestotožnil sa ani so záverom súdu prvej inštancie o nemožnosti vydržania nehnuteľnosti žalovaným z dôvodu, že žalovaný je subjektom verejného práva. Odkázal na rozhodnutie Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 7C/132/2004. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol alebo rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Uviedol, že pri definícii pojmu poľnohospodárskej pôdy zákonom č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 2 ods. 1) možno pojem poľnohospodárskej pôdy použiť aj pri výklade § 15a ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. Nakoľko sporné nehnuteľnosti sú v katastri nehnuteľností vedené buď ako zastavaná plocha a nádvorie, alebo ako ostatná plocha, sú nepoľnohospodárskou pôdou v zmysle § 15a ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. Vo svojom vyjadrení k argumentácií, že prechod do vlastníctva obce de facto vylúčilo ust. § 2 ods. 3 zákona č. 138/1991 Zb. a právna úprava obsiahnutá v cestnom zákone č. 135/1961 Zb., odkázal na svoju repliku zo dňa 20.08.2018. Uviedol, že na preukázanie, že sporný pozemok bol k 31.12.1949 vo vlastníctve obce, predložil súbor písomných dôkazov, ide o verejné listiny, ktoré umožňujú urobiť jediný záver, a to, že sporná nehnuteľnosť bola k rozhodujúcemu dátumu 31.12.1949 vo vlastníctve politickej obce G.. K argumentu žalovaného, že sporový pozemok nebol do národného majetku prevedený podľa zákona č. 279/1949 Sb. o hospodárení národných výborov, ktorá skutočnosť preukázaná nebola, uviedol, že ide o právnu otázku a vyplýva priamo z ust. § 30 ods. 2 zákona č. 279/1949 Zb.. Toto ust. § 30 privodilo faktickú likvidáciu vtedajšieho obecného zriadenia tým, že zlikvidovalo jeho majetkovú podstatu. O tejto likvidácii (prechode zo správy národného výboru) sa nerobilo žiadne rozhodnutie, vychádzalo sa priamo zo znenia zákona. Výslovne poukázal na poznámku 27, uvedenú v § 15a ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, ktorá na zákon č. 279/1949 Sb. výslovne poukazuje. Sporný pozemok bol kmeňovým obecným imaním podľa ust. § 1 zákona č. 421/1919 Sb.. Stal sa „príjmom“, t.j. majetkom národného výboru, pričom prevod na národný výbor znamenal prevod na štát (národný výbor bol orgánom štátnej moci a správy).

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací na základe včas podaného odvolania preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

6. Žalovaný v podanom odvolaní uvádza, že aj v rámci procesnej obrany poukázal na možnosť uvažovať o ust. § 15a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí platného od 25.06.1992, z ktorého ustanovenia súd vyvodil záver o vlastníckom práve svedčiacom žalobcovi. Polemizoval s názorom, či pozemok - zastavaná plocha, na ktorej je postavená cestná komunikácia, možno považovať za poľnohospodársku alebo nepoľnohospodársku pôdu. Argumentoval tým, že prechod do vlastníctva obce de facto vylúčilo ust. § 2 ods. 3 zákona č. 138/1991 Zb. a právna úprava v zákone č. 135/1961 Zb.

7. Podľa § 15a ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí poľnohospodárska a nepoľnohospodárska pôda, ktorá bola vo vlastníctve obcí k 31. decembru 1949 a pokiaľ sa nachádza ku dňu účinnosti tohto zákona v majetku Slovenskej republiky, prechádza do vlastníctva obce, z majetku ktorej sa previedla do národného majetku podľa osobitného predpisu a ak už do jej vlastníctva neprešla podľa § 2.

8. Zákon č. 135/1991 Zb. definíciu pojmu poľnohospodárska a nepoľnohospodárska pôda neobsahuje. Termín poľnohospodárska pôda používajú viaceré právne predpisy. Napríklad zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy poľnohospodársku pôdu na účely tohto zákona definuje ako produkčne potencionálnu pôdu evidovanú v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. Zákon č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu (ktorý bol zrušený zákonom č. 220/2004 Z. z.) v ust. § 2 ods. 1 stanovuje, že poľnohospodársky pôdny fond tvoria poľnohospodárske pozemky, ktoré sú v katastri nehnuteľností členené na ornú pôdu, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady a trvalé trávne porasty. Do poľnohospodárskeho pôdneho fondu patria aj pozemky, ktoré slúžia na zabezpečenie účelu využívania jednotlivých druhov pozemkov, ustanovenia osobitných predpisov zostávajú nedotknuté. V tomto smere preto možno súhlasiť s argumentáciou prvoinštančného súdu, že na sporné pozemky, ktoré sú v katastri nehnuteľností zapísané ako zastavané plochy a nádvorcia, možno aplikovať § 15a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí s účinnosťou od 25.06.1992.

9. Právna úprava obsiahnutá v zákone č. 138/1991 Zb. o majetku obcí rozlišuje prechod vecí do vlastníctva obce priamo zo zákona a nadobudnutie vecí do vlastníctva obcí na základe dohody. Nepozná prechod rozhodnutím príslušného orgánu na žiadosť obce. Zákon o majetku obcí taxatívne určuje veci, ktoré sú z prechodu do vlastníctva obce vylúčené. Predmet prechodu do vlastníctva obce je teda vymedzený pozitívne ako aj negatívne. Žalovaný v podanom odvolaní argumentuje tým, že poukazom na ust. § 2 ods. 3 sú dané pozemky z prechodu do vlastníctva obce de facto vylúčené. Svoju argumentáciu nepodložil žiadnymi tvrdeniami ani dôkazmi, preto súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú. Zhodne za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku, že právna úprava obsiahnutá v zákone č. 135/1961 Zb. výslovne stanovila, že diaľnice a cesty (okrem miestnych komunikácií) sú vo vlastníctve štátu, pričom s účinnosťou od 01.01.2004 cesty II. a III. triedy prešli z vlastníctva štátu do vlastníctva samosprávneho kraja. Túto argumentáciu odvolací súd nespochybňuje aj s ňou súhlasí, avšak zdôrazňuje, že predmetné pozemky sú pozemkami, na ktorých je postavená časť štátnej cesty II. triedy č. II/592, ďalej sa na nich nachádzajú obecné cesty a verejné priestranstvá v centre obce, preto zákon č. 135/1961 Zb., na ktoré žalovaný v podanom odvolaní poukazuje, nedopadá na predmetný právny vzťah k týmto pozemkom.

10. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uvádza, že vo vzťahu k parc. č. 63 ide o parcelu, ktorá bola ku dňu 31.12.1949 vo vlastníctve obce G., zároveň ide o pôdu, ktorá bola ku dňu 25.06.1992 vo vlastníctve štátu, ktorá bola prevedená do národného majetku a ktorá neprešla do vlastníctva obce účinnosťou zákona č. 138/1991 Zb. Žalovaný v podanom odvolaní namieta záver súdu prvej inštancie, že parc. č. XX ako verejný majetok patrila obci a namieta, že nebola splnená podmienka podľa § 15a zákona č. 138/1991 Zb., keď pozemok bol z majetku obce prevedený do národného majetku. Odvolací súd na rozdiel od žalovaného súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca archívnymi listinnými dôkazmi -výmerom číslo XX.XXX/XXXX Župného úradu v Nitre zo dňa 09.11.1942, osvedčením Okresného úradu v Topoľčanoch zo dňa 25.01.1943, uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 26.3.1943 - obsiahnutými v Čd XXX/XX, bez akýchkoľvek pochybností preukázal, že v roku 1942 a v roku 1943 bola parc. č. XX vo výmere 12 784 m² cesta/verejný priestor vo vlastníctve politickej obce G.. Aj žalovaný v podanom odvolaní poukazuje na tvrdenie vyplývajúce z

týchto dôkazov, že parc. č. XX cesta (verejný priestor) je vo vlastníctve politickej obce G. a bez akýchkoľvek skutkových tvrdení predostiera otázku, či osvedčenie starostu obce a ďalších dvoch vlastníkov susedných pozemkov môže byť postačujúce pre záver o tom, že pozemok bol vo vlastníctve obce G.. Pokiaľ žalovaný vlastníctvo obce preukázanú listinnými dôkazmi spochybňuje a svoju pochybnosť zakladá len na domnienkach a predpokladoch, nie je možné prijať jeho záver, že tento verejný majetok nebol majetkom obce.

11. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalovaný nedôvodne namieta, že v konaní nebolo preukázané, že predmetný pozemok/pozemky bol z majetku obce prevedený do národného majetku, čo je zákonnou podmienkou pre prechod majetku na obec podľa § 15a zákona č. 138/1991 Zb. Ak v danej veci súd v dôsledku vykonaného dokazovania dospel k záveru, že parc. č. XX (pôvodne neknihovaná parcela) bola k 31.12.1949 majetkom obce (Okresný úrad O. - odbor katastrálny potvrdil, že v čase od roku 1929 do roku 1990 žiadna zmena vlastníctva nebola vykonaná) je námietka žalovaného o nepreukázaní prevodu majetku obce do národného majetku podľa zákona č. 249/1949 Zb. úplne nelogická, bez zjavnej súvislosti s tvrdením o vlastníctve žalovaného. Pokiaľ by totiž majetok obce nebol prevedený do národného majetku podľa zákona č. 279/1949 Zb., zostal by naďalej vo vlastníctve obce (čo právna úprava v tom čase neumožňovala). Napriek tomu odvolací súd poukazuje, že z hľadiska vlastníctva obcí ako právnych subjektov má rozhodujúci význam deň 01.01.1950, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 279/1949 Zb. o finančnom hospodárení národných výborov, ktorý z bývalého obecného kmeňového imania vytvoril súčasť národného majetku. Odo dňa 01.01.1950 obce už žiadny majetok nadobúdať nemohli a ten, ktorý vlastnili, zákonom č. 279/1949 Sb. stratili (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/233/2003). Citovaný zákon tak s účinnosťou od 01.01.1950 obciam odňal vlastnícke právo k ich majetku.

12. Pokiaľ ide o vydržanie, tento právny inštitút je v právnej teórii a praxi považovaný za jeden zo spôsobov pôvodného nadobudnutia vlastníckeho práva, pri ktorom sa na základe splnenia zákonom určených podmienok priznávajú právne účinky aj len domnelému právu vyplývajúcejmu z domnelého právneho vzťahu medzi jeho subjektmi, ak toto právo bolo vykonávané po stanovenú dobu nerušene a nepretržite v dobrej viere, že nejde len o právo domnelé. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere (je dobromyseľný), že je jej vlastníkom. V posudzovanej veci odvolací súd nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie o nemožnosti vydržania nehnuteľnosti žalovaným, ktorý názor súd prvej inštancie zdôvodňuje v podstate tým, že vydržanie je inštitút využiteľný len v občianskoprávných vzťahoch, pričom právny vzťah medzi stranami sporu je verejnoprávny, preto medzi stranami sporu ako subjektmi verejného práva nie je možné tento inštitút na daný právny vzťah aplikovať.

13. Ak žalovaný mal nadobudnúť sporné pozemky vydržaním, bolo jeho povinnosťou uviesť rozhodné skutočnosti, na základe ktorých nadobudol vlastnícke právo vydržaním a tieto skutočnosti dôkazmi preukázať. Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnou byť nemôže. Súd nemôže vyvodzovať právne účinky zo zanedbania procesnej povinnosti označiť skutkové tvrdenia a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi (Čl. 8 CSP). Na to, aby sa súd mohol zaoberať nadobudnutím vlastníckeho práva vydržaním, nepostačuje tvrdenie žalovaného, že žalovaný je spôsobilým subjektom vydržania, že predmetné nehnuteľnosti sú spôsobilým predmetom vydržania, že žalovaný je oprávneným a dobromyseľným držiteľom predmetných nehnuteľností a to viac ako 10 rokov kvalifikovanej vydržacej doby, ktorá uplynula. Súd podľa ustanovení CSP s výnimkou § 185 ods. 2 nie je oprávnený bez návrhu strán sporu vykonávať žiadne dokazovanie, preto v danom prípade nebolo možné dospieť k záveru, že žalovaný predmetné nehnuteľnosti vydržal.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

15. V odvolacom konaní mal úspech žalobca, preto mu odvolací súd v súlade s § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznal proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednotyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).